

روزشمار جنگ

پنجشنبه

۱۴ مرداد ۱۳۶۱

۱۵ شوال ۱۴۰۲

۵ اوت ۱۹۸۲

۵۹۷

امروز سه فروند از جنگنده‌های نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران بخش وسیعی از مواضع و محل استقرار، استحکامات و جنگ‌افزارهای ارتش عراق در منطقه شلمچه - بصره را بمباران کردند که خسارات فراوانی به دشمن وارد آمد.^(۱)

۵۹۸

امروز نیز هم‌چون روزهای گذشته، ارتش عراق با توپخانه سنگین خود مناطق مسکونی شهر آبادان را گلوله‌باران کرد که بر اثر آن، یک تن از مردم به شهادت رسید، سه تن مجروح شدند و چند واحد مسکونی نیز ویران شد.^(۲)

۵۹۹

در ادامه ارسال کمک به حکومت عراق، امروز نیز ۳۳ دستگاه خودرو حامل وسایل و تجهیزات نظامی از اردن وارد آن کشور شد.^(۳)
"کمک‌های اطلاعاتی امریکا به عراق"، عنوان خبری در روزنامه اسپانیایی "ال پائیس" است. این روزنامه به نقل از خبرنگار خود نوشته‌است: «در منطقه خلیج فارس، امریکا به وسیله ماهواره‌های خود و هواپیماهای آواکس مستقر در عربستان، در تشخیص مواضع نیروهای ایرانی، به ارتش عراق کمک می‌کند.»^(۴)

۶۰۰

امروز حملات عناصر گروه‌های معارض مسلح در کردستان شدت بیش‌تری یافت. عناصر گروه‌های غیرقانونی مسلح با کمین در محور سقز - بوکان، یک دستگاه خودرو متعلق به ژاندارمری را منهدم و ۷ تن سرنشین آن را که همگی از نیروهای ژاندارمری بودند، دستگیر و سپس اعدام کردند.^(۵)

هم‌چنین یک گروه دیگر از عناصر معارض مسلح قصد داشتند با استفاده از تاریکی شب از طریق روستای "کوسه" به شهر بوکان وارد شوند که با هوشیاری نیروهای خودی و آتش آنان

مواجه شدند و با به جا گذاشتن تعدادی کشته و زخمی و با تحمل خساراتی گریختند.^(۶) از سوی دیگر، عناصر گروه‌های غیرقانونی مسلح به ساختمان جهاد سازندگی پیرانشهر حمله کردند، اما با هوشیاری و مقاومت نیروهای خودی مواجه شدند و ناگزیر گریختند.^(۷) نیروهای خودی نیز به منظور مقابله با حملات افراد مسلح غیرقانونی، با انجام یک عملیات مشترک با شرکت نیروهای ارتش و سپاه در منطقه "قم قلعه" در شمال شرقی مهاباد ۲۴ تن از این افراد را به هلاکت رساندند. در این عملیات ۴ تن از نیروهای خودی شهید و ۳ تن دیگر زخمی شدند.^(۸)

هم‌چنین نیروهای خودی با انجام یک عملیات هماهنگ در منطقه دیواندره، موفق به پاک‌سازی منطقه وسیعی از این محور گردیدند. در این عملیات چندین روستا - از جمله مقر مهم هزارکامیاران که از مراکز مهم تجمع ضدانقلاب بود - به تصرف نیروهای اسلام درآمد.^(۹)

۶۰۱

در حالی که در روزهای اخیر ضربات سنگینی بر سازمان مجاهدین خلق وارد شده‌است، ابوالحسن بنی‌صدر و مسعود رجوی در مصاحبه‌ای با خبرنگار روزنامه "هرالد تریبون" ادعا کرده‌اند که نظام جمهوری اسلامی به زودی سقوط خواهد کرد! مسعود رجوی در این مصاحبه گفته‌است که با سقوط حکومت ایران، وی به زودی به ایران باز خواهد گشت. بنی‌صدر نیز گفته‌است که به آینده بسیار امیدوار است، چرا که به اعتقاد وی، حکومت ایران بدون هیچ تردیدی سقوط خواهد کرد!^(۱۰)

هم‌چنین بنی‌صدر که خود را نماینده "امید به آینده" توصیف کرده‌است، افزود که موافقت کرده‌است وقتی که آیت‌الله خمینی سقوط کند، ریاست جمهوری ایران را طی یک دوره موقت شش ماهه مجدداً برعهده گیرد و رجوی رقیب پیشین وی، نخست‌وزیر شود.^(۱۱)

رجوی هم‌چنین اعلام کرده‌است که ظرف چند هفته آینده سازمان وی به منظور منزوی کردن حکومت ایران در داخل و خارج و سرنگونی آن، عملیات نظامی خود را با کمک جبهه ملی ایران در داخل ایران افزایش خواهد داد. وی افزود که ممکن است. طرف چند هفته آینده سازمان مجاهدین خلق درباره بازگشت او (رجوی) به ایران برای رهبری عملیات نظامی علیه حکومت تهران، تصمیم بگیرد.^(۱۲)

رجوی در این مصاحبه تأکید کرده‌است که سازمان مجاهدین هیچ کمک مالی خارجی دریافت نمی‌کند و افزود که "مقاومت"، برقراری تماس با برخی دولت‌های عربی را آغاز کرده‌است. وی سپس پیش‌بینی کرده که با اشغال عراق، رهبران عربی که در مورد ایران سکوت اختیار کرده بودند، اعتراض خواهند کرد. هرالد تریبون در ادامه نوشته‌است: «با گسترش اختلافات درون رهبری ایران - که از قرار معلوم دلیل ترمیم کابینه هفته اخیر بوده‌است - رجوی اظهار داشت که بحران به درون رژیم سرایت کرده‌است.»

هرالد تریبون سپس در مقاله‌ای درباره بنی‌صدر و رجوی، نوشته‌است: «ابوالحسن بنی‌صدر سال گذشته کمی پیش از آن که مخفی شود، سوگند خورده بود که هرگز ایران را ترک نکند. یک ماه بعد این رهبر مخلوع با یک فرار خارق‌العاده از زندگی مخفی بیرون آمد و همراه "مسعود رجوی" رهبر جنبش اصلی مقاومت ایران، با یک جت نیروی هوایی ایران وارد فرانسه شد. این دو فرد که پیش‌بینی می‌کردند تبعیدشان زودگذر باشد، طرح‌ریزی یک دولت موقت را - که به گفته آنان پس از به پایان رسیدن کار آیت‌الله روح‌الله خمینی دموکراسی را به ایران باز می‌گرداند - آغاز نمودند.

اما امروز یک ردیف خانه‌های تازه‌ساز پیش‌ساخته برای ۴۰ نفر کارکنان‌شان در یک باغچه سبزی‌کاری که به خوبی از آن نگهداری می‌شود، به مقر سریع‌التأسیس آن‌ها در تبعید، رایحه همیشگی بودن بخشیده‌است.»

روزنامه "اینترنشنال هرالد‌تریبون" سپس در مورد اتحاد بنی‌صدر و رجوی نوشت: «در شراکت عجیب‌شان این رهبر چریک‌ها به روشنی نماینده قدرتی است که در پشت شورای مقاومت ملی قرار دارد و در مورد وقایعی که آن‌ها را مجبور به خروج از ایران ساخت، شخصاً کم‌تر از آقای بنی‌صدر دل چرکین به نظر می‌رسد.» (۱۳)

۶۰۲

شورای عالی دفاع به منظور بررسی آخرین وضعیت جبهه‌های جنگ و تصمیم‌گیری درباره برنامه آینده در جبهه‌ها، به ریاست رئیس‌جمهور و با حضور همه اعضای تشکیل جلسه داد. نماینده امام در این شورا و سخن‌گوی آن (هاشمی رفسنجانی)، در پایان جلسه در سخنانی پس از اشاره به مسائل مطرح شده در جلسه، مواضع ایران را درباره آینده جنگ، برگزاری کنفرانس عدم‌تعهد، تبلیغات ضدایرانی دولت آمریکا و مسئله پایان جنگ اعلام کرد.

آقای هاشمی رفسنجانی در مورد مسائل مطرح شده در جلسه گفت: «نتایج عملیات رمضان در شورا مورد بررسی قرارگرفت و درباره حرکت‌های آینده در جبهه‌ها تصمیماتی اتخاذ شد.» وی درباره موضع ایران در جنگ تأکید کرد: «ما می‌خواهیم به صدام و حامیانش بفهمانیم که پشت مرزها نخواهیم ایستاد و از هیاهوها نمی‌هراسیم. حرف‌های ما جدی است،

ما غرامت را می‌گیریم، عراقی‌های آواره را برمی‌گردانیم، از ملت عراق حمایت می‌کنیم و متجاوز را سرچایش می‌نشانیم و رسالت مکتبی ما دستور می‌دهد که متجاوز را تنبیه کنیم، همان طور که نشان دادیم که اگر لازم باشد، وارد خاک عراق نیز خواهیم شد.»

نماینده امام در شورای عالی دفاع به دولت عراق هشدار داد: «این عملیات اخطار جدی به عراق و حامیانش بود و در صورت عدم توجه عراق و حامیانش، ما برنامه‌های جدیدی به اجرا خواهیم گذاشت.» وی با تأکید بر این که برای آزادسازی مناطق استراتژیک غرب کشور که هنوز در اشغال دشمن است، اقدام خواهد شد گفت: «ما نمی‌توانیم به قسمتی از مملکت‌مان بی‌توجه باشیم، البته اولویتی برای خوزستان قائل بودیم که انجام شد. گاهی ممکن است که برخی مناطق اولویت سیاسی پیدا کنند. ما در آن جا زودتر اقدام خواهیم کرد و در آینده خواهیم دید که چه نقاطی برای ما تقدم دارند.»

سخن‌گوی شورای عالی دفاع در خصوص تشکیل کنفرانس سران عدم‌تعهد در بغداد، گفت: «اگر کنفرانس در بغداد تشکیل شود، نهضت عدم‌تعهد صدمه خواهد خورد. در کنفرانسی که کشورهای متعهد واقعی مانند ایران، لیبی، سوریه و کره شمالی شرکت نکنند، چه کنفرانس غیرمتعهدی است؟! کشورهای مختلف به عدم امنیت بغداد و خطر جدی برگزاری این کنفرانس در عراق واقف شده‌اند و بعید به نظر می‌رسد که کشورهای غیرمتعهد در مورد ناامنی کنفرانس هوشیاری لازم را به کار نبرند و این ریسک خطرناک را انجام دهند.» وی سپس خاطر نشان کرد: «انفجار در وزارت برنامه‌ریزی عراق و بغداد و بمباران مراکز نظامی و نفتی بغداد توسط هواپیماهای ایران، نشان داد که بغداد هم آسیب‌پذیر و هم ناامن است و هم ما و هم مبارزان عراقی در آن‌جا حضور جدی داریم.»

هاشمی رفسنجانی تبلیغات امریکا را مبنی بر این که ایران برای منطقه تهدید است، دروغین و بی‌اثر خواند: «این تبلیغات دروغین مؤثر واقع نشد و دولت‌های منطقه با عدم موافقت با مانور مشترک نظامی در منطقه خلیج فارس که از سوی امریکا پیشنهاد شده بود، به این واقعیت مهر تأیید زدند که ایران خطری برای کشورهای منطقه نیست، بلکه با پیروزی ایران، منطقه امنیت بیش‌تری به دست خواهد آورد و دست باج‌گیران از این منطقه کوتاه خواهد شد.»

نماینده امام در شورای عالی دفاع در خصوص پایان جنگ نیز گفت: «تاریخ دقیقی برای پایان جنگ نمی‌توان تعیین کرد، ولی آن چه مسلم است جنگ طولانی نخواهد شد.» وی با اشاره به برخورد انسانی و اسلامی ایران در جنگ، افزود: «مشکل ما این است که قصد آسیب رساندن به مردم عراق را نداریم؛ ما اگر همانند عراق مناطق مسکونی و مردم را بمباران می‌کردیم، اگر وارد بصره می‌شدیم و یا شهرهای العماره و خانقین را تصرف می‌کردیم و یا لوله‌های توپ خود را باز کرده و شهرهای عراق را گلوله‌باران می‌کردیم و دولت عراق متحمل

شمار زیادی مهاجر و آواره می‌شد، جنگ به سرعت پایان می‌یافت، ولی ما نمی‌خواهیم مردم عراق صدمه ببینند؛ سعی ما بر این است که با عملیات نظامی آن هم در نقاطی که مردم کم‌تر آسیب ببینند به اهداف خود برسیم، اما این تلاش و احتیاط هم حدی دارد و ما حق نداریم از جان نیروهای مؤمن و انقلابی خود زیاد استفاده کنیم. امیدواریم که عراق اخطار ما را جدی گرفته و متنبه شده و تسلیم واقعیت‌ها شود و به جنگ خاتمه دهد.»^(۱۴)

۶۰۳

فرمانده کل سپاه پاسداران (محسن رضایی) در یک مصاحبه مطبوعاتی چگونگی عملیات رمضان و برنامه‌های تأمین سپاه برای مقابله با اقدامات تروریستی سازمان مجاهدین خلق را تشریح کرد.

وی درباره اهداف عملیات گفت: «تا قبل از عملیات رمضان، هدف ما تنها آزادسازی مناطق اشغالی بود، اما بعداً به این نتیجه رسیدیم که برای آزادسازی مناطق استراتژیک غرب کشور که هنوز در دست نیروهای عراقی است و همچنین خارج ساختن شهرها و روستاهای کشورمان از زیر آتش عراق، باید حزب بعث، صدام و دیگر شیاطین عراق سرنگون شوند.» وی افزود: «از آن روزی که رزمندگان اسلام وارد خاک عراق شدند، احساس توانایی و اعتماد به نفس در مردم و حتی ارتشیان عراق افزایش یافته‌است و ما اخیراً شاهد حرکت‌های جدی‌تری در عراق بر علیه صدام بوده‌ایم.»

فرمانده کل سپاه تلفات و خسارات ارتش عراق در عملیات رمضان را چنین برشمرد: «تاکنون ۱۳۶۰ تن از ارتشیان عراق به اسارت در آمده ۱۳۶ تانک و نفربر دشمن به غنیمت گرفته شده‌است؛ هزار دستگاه تانک، نفربر و خودرو دشمن نیز منهدم گردیده‌است.» به گفته وی «تاکنون از دیدگاه نظامی، ۴۰ درصد عملیات رمضان انجام شده‌است.» آقای رضایی افزود: «امیدوار هستیم که به زودی قضیه صدام را در شهر بصره خاتمه دهیم.» وی تبلیغات دشمن مبنی بر کثرت شهدای ایران در عملیات رمضان را رد کرد: «تعداد شهدای عملیات رمضان یک دوم تعداد شهدای عملیات بیت‌المقدس است، درحالی‌که تنها با آغاز مرحله پنجم عملیات رمضان، دشمن یک و نیم برابر ضایعات و تلفات عملیات بیت‌المقدس را متحمل شده‌است.»

آقای محسن رضایی در مورد نتایج عملیات‌هایی که اخیراً علیه سازمان مجاهدین خلق صورت گرفته‌است، گفت: «طی عملیات‌های اخیر، ۳۰ لانه تیمی منافقین کشف و منهدم و تعداد زیادی از سران این گروهک معدوم و یا دستگیر شدند. از خانه‌های تیمی این گروهک، ۱۵۰ قبضه انواع سلاح، ۷۰۰ عدد مهر جعلی و تعداد زیادی اسناد درون گروهی به دست آمد و بخش شهرستان و تدارکات سازمان به طور کلی منهدم شد.» وی افزود: «برخورد صحیح و سازمان یافته سپاه پاسداران و هم‌چنین پوسیدگی درونی سازمان منافقین و همکاری

چشم‌گیر امت حزب‌الله، از عواملی هستند که باعث وارد شدن ضربات پی در پی به سازمان رو به اضمحلال منافقین است.»

فرمانده کل سپاه پاسداران سپس در مورد برنامه‌های تأمینی برای مقابله با اقدامات تروریستی سازمان مجاهدین، توضیح داد: «ما اولویت‌ها را بر افزایش حفاظت‌ها و توسعه سازمان اطلاعاتی سپاه قرار داده‌ایم و برحسب تصمیماتی که اخیراً در شورای عالی سپاه اتخاذ شده، تصمیم گرفته‌ایم که حفاظت از شخصیت‌ها را افزایش داده و فعالیت‌های اطلاعاتی سپاه را گسترش دهیم.» (۱۵)

۶۰۴

"میرحسین موسوی" نخست‌وزیر، در سخنانی وضعیت سیاسی کشور، آینده جنگ و سیاست‌های اقتصادی دولت را تشریح کرد. وی در سمینار مشترک هیئت دولت و استانداران در مشهد دربارهٔ وضعیت سیاسی و ثبات نظام جمهوری اسلامی گفت: «وضعیت ما نسبت به سال‌های گذشته که همه از سرنگونی جمهوری اسلامی حرف می‌زدند، بسیار خوب است و امروز ثبات کامل در کشور حاکم شده‌است. هم اکنون روابط ما با دولت‌های خارجی در وضع بهتری قرار دارد و اعتماد به ثبات داخلی کشورمان کاملاً افزایش یافته‌است. اکنون ایران به‌عنوان قدرت غیر متمایل به شرق و غرب در جهان مطرح است.»

مهندس موسوی سپس ابرقدرت‌ها را در حفظ صدام متفق دانست: «برای ابرقدرت‌ها مسجل شده‌است که پیروزی ایران در جنگ حتمی است و به همین دلیل برای حفظ رژیم صدام یک اتفاق نظر وجود دارد و تمام حرکات ابرقدرت‌ها حول محور کمک به صدام می‌چرخد.» وی افزود: «شکست نظامی صدام هم به زیان شرق است و به زیان غرب. ما با یک طرح همه جانبه قادر خواهیم بود نیروهای دشمن را متلاشی کنیم. دولت‌های جهان به علت ترس از سقوط صدام به تلاش افتاده‌اند و طنین‌انداز شدن نغمه‌های صلح در روزهای اخیر به همین علت است؛ به عنوان مثال کنفرانس اسلامی در صدد چنین تلاشی است و نخست‌وزیر ترکیه نیز فردا به ایران خواهد آمد، البته کشورهای عضو جنبش عدم‌تعهد نیز در این زمینه فعال می‌شوند. ما بارها شرایط خود را اعلام کرده‌ایم و در حال حاضر این شرایط را از موضع قوی‌تری اعلام می‌کنیم. به هر حال هر کشوری که در جهت تحقق شرایط ما گام بردارد، از تلاش آن استقبال خواهیم کرد. چنانچه شرایط ایران تحقق پیدا نکند، فشارهای نظامی خود را بر دشمن گسترش خواهیم داد تا رژیم صدام سرنگون شود و موضع جمهوری اسلامی ایران بر این اصل استوار است.»

نخست‌وزیر سیاست‌های اقتصادی دولت را رسیدن به خودکفایی و جلوگیری از ورود کالاهای غیرضروری اعلام کرد: «سیاست اقتصادی دولت براساس رسیدن به خودکفایی و اقتصاد سالم پی‌ریزی شده و از واردات کالاهای غیرضروری جلوگیری خواهد شد و چنانچه

در آینده نیز گشایشی در جهت توان ارزی دولت حاصل شود، در جهت واردات کالاهای استراتژیک خواهد بود. هر چند اتخاذ این سیاست فشارهایی را بر مردم تحمیل خواهد کرد، لیکن سیاست اصولی دولت در این مورد تغییری نخواهد کرد.»^(۱۶)

۶۰۵

در حالی که بیش از یک ماه تا برگزاری اجلاس سران جنبش عدم تعهد در بغداد باقی نمانده است، بر اثر ناامنی عراق و تدابیر سیاسی ایران برای تغییر میزبان، حضور شماری از کشورهای عضو جنبش در بغداد منتفی شده و احتمال تشکیل اجلاس در این شهر بعید به نظر می آید. با توجه به فراهم نبودن شرایط میزبانی در عراق، برخی از کشورهای مهم غیرمتعهد در صدد هستند تا با رایزنی، میزبانی مناسب برای اجلاس سران تعیین کنند.

امروز سفیران کشورهای هند و جمهوری دموکراتیک خلق کره در دیدارهای جداگانه با "کاظم پور اردبیلی" معاون امور اقتصادی و بین المللی وزارت امور خارجه کشورمان، در مورد اجلاس سران عدم تعهد با وی گفت و گو کردند. در جریان این دیدارها علاوه بر گفت و گو درباره روابط دوجانبه، موضوع برپایی اجلاس فوق العاده وزیران خارجه غیرمتعهد در هاوانا به منظور تغییر محل کنفرانس سران عدم تعهد از بغداد به محل دیگر، مورد بحث قرار گرفت.^(۱۷)

گسترش روابط دوجانبه و مسافرت هیئت بلند پایه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران به سرپرستی آقای "بهزاد نبوی" وزیر صنایع سنگین کشورمان به کره شمالی، موضوع دیگر بحث آقای کاظم پور اردبیلی با سفیر جمهوری دموکراتیک خلق کره بود.^(۱۸)

رادیو بی. بی. سی. نیز در بخش خبری امروز، از رایزنی برخی کشورها برای تغییر محل کنفرانس عدم تعهد از بغداد به محل دیگر، خبر داد: «بعضی از کشورهای غیرمتعهد مسئول بررسی راه حل هایی هستند که تشکیل کنفرانس را ممکن سازد که یوگسلاوی از جمله آنها است.» بی. بی. سی. با اشاره به دیدار وزیر خارجه کوبا - که کشورش ریاست فعلی جنبش را برعهده دارد - از یوگسلاوی، اعلام کرد که در دیدار وزیر خارجه کوبا با وزیر خارجه یوگسلاوی، موضوع تغییر محل کنفرانس نیز مورد بحث قرار گرفته است. این رادیو سپس افزود: «اعضای جنبش عدم تعهد به دلیل نیاز به حل مشکلات فزاینده بین المللی از طریق این جنبش، با به تعویق افتادن تاریخ کنفرانس مخالفند، اما امکان تغییر محل کنفرانس از سوی اعضا مورد مطالعه قرار گرفته است.»

رادیو بی. بی. سی. هم چنین به نقل از روزنامه "پولیتیکا" چاپ یوگسلاوی، گفت: «تشکیل کنفرانس سران عدم تعهد در بغداد با شرکت تعداد زیادی از رهبران جهان در مکانی که هواپیماهای جنگی هر لحظه در آسمان آن ظاهر می شوند و حتی امکان تبدیل محل کنفرانس به صحنه نبرد هم وجود دارد، بسیار مشکل به نظر می رسد.»^(۱۹)

بی. بی. سی. سپس به تغییر دیدگاه یوگسلاوی درباره محل تشکیل کنفرانس غیرمتعهد

در بغداد، نیز اشاره کرد: «یوگسلاوی در گذشته مدافع سرسخت تشکیل کنفرانس سران در بغداد بود و مقامات این کشور سفرهای زیادی را به چندین کشور آسیایی، آفریقایی و امریکای لاتین انجام دادند تا رؤسای این کشورها را به پذیرش تشکیل این کنفرانس در بغداد ترغیب نمایند. اما در مواجهه با شکست تلاش‌هایی که برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق صورت گرفته بود و با وقت کمی که به زمان برگزاری کنفرانس باقی مانده، یوگسلاوی در نظریه خود تغییراتی به وجود آورده است.»^(۲۰)

۶۰۶

در ادامه تلاش‌های میانجی‌گرانه امروز "حبیب شطی" دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی، در مصاحبه‌ای با روزنامه "المدینه" چاپ پادشاهی سعودی، در تشریح تلاش جدید این سازمان گفت: «ایران و عراق هر دو خواهان ادامه تلاش‌های کمیته ۹ نفره صلح اسلامی برای حل مناقشه خود هستند و این کمیته به زودی به منظور تلاش برای خاتمه دادن به این جنگ ۲۳ ماهه تشکیل جلسه خواهد داد.» شطی افزود: «این کمیته از زمان تشکیل، ۴ جلسه تشکیل داده و طی تماس‌هایی با تهران و بغداد، به نتایج مثبتی دست یافته است.» وی این نتایج را چنین برشمرد: تمایل دو کشور برای حل اختلافات موجود از طرق مسالمت‌آمیز؛ مذاکره از طریق مجامع بین‌المللی و عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر.

شطی سپس افزود: «این که چگونه باید جنگ را متوقف نمود، هم چنان به عنوان یک مشکل باقی است.» وی معتقد است که با خروج نیروهای عراقی از خاک ایران، یکی از موانع بزرگ برای برقراری صلح از میان برداشته شده است.

حبیب شطی در ادامه سخنان خود در مورد اقدامات آتی کمیته صلح گفت: «علاوه بر تلاش برای پایان دادن به جنگ، این کمیته تلاش خواهد کرد که توجه ایران و عراق را نسبت به وخامت اوضاع لبنان - که حاصل توجه اسرائیل است - جلب نموده و دو کشور را برای استفاده از امکانات خود برای مقابله با تجاوزات صهیونیست‌ها متقاعد نماید.»^(۲۱)

هم‌چنین به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از آنکارا، مطبوعات امروز ترکیه با اعلام خبر سفر قریب‌الوقوع نخست‌وزیر این کشور به تهران، به تحلیل آن پرداخته‌اند.

حبیب شطی، دبیرکل سازمان

روزنامه "دیلی نیوز" درباره این سفر - که به عنوان یک اقدام یک جانبه ترکیه برای پایان دادن به جنگ ایران و عراق مطرح شده است - به نقل از یک مقام عالی رتبه وزارت امور خارجه ترکیه، نوشته است که هرگونه خوش بینی به موفقیت تلاش های میانجی گرانه ترکیه مردود است. وی دلیل آن را عدم موفقیت تلاش های هیئت حسن نیت اسلامی و هیئت کنفرانس عدم تعهد و سازمان ملل اعلام کرده است. (۲۲)

در پی انتشار خبر دیروز خبرگزاری آسوشیتدپرس به نقل از سفیر عراق در عربستان مبنی بر این که عراق شرایط ایران برای پایان دادن به جنگ را پذیرفته است، روزنامه های امروز سوریه و ترکیه به انعکاس وسیع این خبر پرداختند.

روزنامه های امروز سوریه در این باره به نقل از "شفیق الدراجی" سفیر عراق در عربستان، نوشتند: «اخیراً صدام حسین طی نامه ای به "خالد" پادشاه سعودی تأکید کرده است که شرایط ایران را جهت پایان دادن به جنگ می پذیرد.» به نوشته روزنامه های سوریه، الدراجی سه شرطی را که عراق پذیرفته، چنین اعلام کرده است:

- عقب نشینی نیروهای عراقی از خاک ایران .

- تعیین کشور آغازگر جنگ.

- پرداخت غرامت به ایران برای خساراتی که عراق وارد آورده است. (۲۳)

روزنامه های ترکیه نیز با درج این خبر، بازگشت رانده شدگان عراق به کشورشان را نیز جزء شرایطی که عراق پذیرفته، برشمردند. گفتنی است که رادیوهای ترکیه و سوریه نیز این خبر را پخش کرده اند. (۲۴)

۶۰۷

امروز دولت عراق در نامه ای به دبیرکل سازمان ملل متحد، با متهم کردن ایران به ادامه درگیری ها، درخواست کرده که جنگ دو کشور در مجمع عمومی سازمان بررسی شود. دولت عراق در این نامه مدعی شده است که قطع نامه های جولای و اکتبر شورای امنیت سازمان ملل را پذیرفته و با نماینده دبیرکل سازمان ملل در این خصوص همکاری کرده است. در ادامه این نامه آمده است: «سیاست ایران در ادامه درگیری بین دو کشور، امنیت و ثبات را در یکی از حساس ترین مناطق جهان مورد تهدید قرار داده و نقش سازمان کنفرانس اسلامی، جنبش عدم تعهد و سازمان صلح را در تلاش برای برپایی صلح بین دو کشور، تضعیف نموده است.» (۲۵)

از سوی دیگر، به گزارش واحد مرکزی خبر از بن، در جلسه ای که آکادمی صلح سازمان ملل در وین درباره "ایجاد صلح در خاورمیانه"، برگزار کرده بود، سفیر عراق ایران را متجاوز خوانده است. (۲۶)

۶۰۸

نشریه نیویورک تایمز در مقاله ای با بررسی سابقه روابط عراق و امریکا، با توجه به شرایط حاضر و بررسی سابقه رفتاری صدام در زمان حکومتش، توصیه کرده است که امریکا روابط

خود را با عراق برقرار کند: «شواهد کافی موجود است که از زمان ریاست جمهوری صدام، از لحن تند وی علیه امریکا کاسته شده و وی با کمی فاصله گرفتن از شوروی، به دنبال ایفای یک نقش منطقه‌ای و بین‌المللی است.»

این نشریه در مورد موضع عراق در برابر اسرائیل، نوشته‌است: «با وجود لحن خشن عراق نسبت به اسرائیل، عراق همواره یک تماشاچی بوده و اقدام عملی انجام نداده‌است.» (۲۷)

نیویورک تایمز سپس افزوده‌است: «نقش عراق در منطقه در حال افزایش است و پیروزی‌های اخیر عراق در مقابله با ورود ایران به خاک عراق، نشان دهنده ثبات و توانایی عراق است. مجموعه اقدامات عراق در منطقه، نشان می‌دهد که این کشور تهدیدی برای منافع امریکا و هم‌پیمانانش نخواهد بود و بهتر است که امریکا روابط خود را با عراق برقرار کند.» (۲۸)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۱/۵/۱۴

- ۱ - روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۵/۱۶، ص ۴، اهواز و آبادان - و: روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۶، ص ۲۰.
- ۲ - پیشین، به نقل از ستاد مشترک ارتش.
- ۳ - سند شماره ۰۱۶۷۴۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی، شماره ۵۷۹، قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب، ۱۳۶۱/۶/۱، ص ۲؛ و: سند شماره ۰۱۶۶۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره ۱۴۳-۱۲۹، فرماندهی اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۱۹، ص ۹.
- ۴ - خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش ویژه"، نشریه شماره ۱۳۹، ۱۳۶۱/۵/۱۵، ص ۲، تهران، خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از خبرنگار روزنامه اسپانیایی "ال پائیس".
- ۵ - سند شماره ۰۱۶۸۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره ۳، از ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به طرح و برنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۶/۱۶، ص ۴.
- ۶ - پیشین، ص ۲، و: روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۵/۱۷، ص ۲، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۷ - خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش ویژه"، نشریه شماره ۱۴۰، ۱۳۶۱/۵/۱۶، ص ۴، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۵.
- ۸ - سند شماره ۰۱۶۶۶۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن اطلاعات هفتگی شماره ۳۱، طرح و برنامه عملیات، ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۲۵، ص ۲.
- ۹ - دفتر سیاسی سپاه، "رویدادها و تحلیل‌ها"، نشریه شماره ۱۹۰، ۱۳۶۱/۶/۴۴، ص ۱۹.
- ۱۰ - خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۸، ۱۳۶۱/۵/۱۴، ص ۴۰، به نقل از رادیو صدای آزادی ایران، ۱۳۶۱/۵/۱۳، مصاحبه روزنامه "هرالدترین" با بنی‌صدر.
- ۱۱ - خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۴۲، ۱۳۶۱/۵/۱۸، ص ۱۴، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۷، مصاحبه هارالد ترینون با بنی‌صدر.
- ۱۲ - مآخذ ۴، ص ۱۷، خبرگزاری جمهوری اسلامی، تهران ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از خبرگزاری خلیج از لندن، به نقل از مسعود رجوی.
- ۱۳ - مآخذ ۱۱، صص ۱ تا ۹، ۱۳ و ۱۴.
- ۱۴ - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، ص ۱۲، به نقل از خبرنگار خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۵ - مآخذ ۱، ص ۱۹، به نقل از فرمانده کل سپاه.
- ۱۶ - مآخذ ۱، بخش دوم، ص ۱۲، مشهد.
- ۱۷ - مآخذ ۱، ص ۲.
- ۱۸ - پیشین.
- ۱۹ - مآخذ ۴، ص ۲۸، رادیو بی. بی. سی، ۱۳۶۱/۵/۱۴.
- ۲۰ - پیشین.
- ۲۱ - مآخذ ۴، صص ۱۱ و ۱۲، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از روزنامه "المدینه"، چاپ عربستان، به نقل از دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی.
- ۲۲ - مآخذ ۴، ص ۶، آنکارا - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از روزنامه‌های ترکیه.
- ۲۳ - مآخذ ۴، ص ۹، دمشق - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از روزنامه‌های سوریه.
- ۲۴ - مآخذ ۴، ص ۶، آنکارا - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از رادیو دولتی ترکیه.
- ۲۵ - U.N year Book , ۱۹۸۲, p.۳۵۹.
- ۲۶ - روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۵/۱۶، ص ۳، به گزارش واحد مرکزی خبر از بن.
- ۲۷ - مآخذ ۴، صص ۱۸ و ۱۹، واشنگتن، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۱۴، به نقل از نیویورک تایمز.
- ۲۸ - پیشین.